

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.3.3.2024

Pan
Andrzej Osocha
Prezes Zarządu
Zakładu Usług Miejskich Sp. z o.o.
w Dębicy
ul. Ratuszowa 12
39-200 Dębica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/093 – Zapobieganie bezdomności zwierząt domowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Schronisko dla bezdomnych psów w Dębicy mieszczące się w „Brzozowym Ranczu” ¹ przy ul. Wielopolskiej 207A w Dębicy prowadzone przez Zakład Usług Miejskich Sp. z o.o., ul. Ratuszowa 12, 39-200 Dębica ²
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Osocha, Prezes Zarządu, od dnia 18.04.2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Opieka nad bezdomnymi zwierzętami oraz warunki jej realizacji 2. Zapobieganie bezdomności zwierząt 3. Finansowanie oraz rozliczanie zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania bezdomności
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2024, do zakończenia czynności kontrolnych ³ , z uwzględnieniem faktów i dowodów wykraczających poza ten okres mających znaczenie dla badanej działalności
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	Agnieszka Pomykała, Specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/17/2024 z 31 stycznia 2024 r. Bogusława Sebastianka, Starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/18/2024 z 31 stycznia 2024 r.

(akta kontroli: Tom I, str. 3-4)

¹ Dalej: przytulisko/schronisko

² Dalej: ZUM, Spółka.

³ 10 maja 2024 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Zakład Usług Miejskich prowadził skuteczne działania na rzecz ograniczenia bezdomności zwierząt.

W okresie objętym kontrolą ZUM prowadził miejsce przeznaczone do opieki nad bezdomnymi zwierzętami domowymi, na podstawie corocznie zawieranych umów z Miastem Dębica, w którym zapewniono odpowiednie warunki bytowania i opieki przebywającym tam zwierzętom. Przy realizacji tego zadania korzystano także z pomocy wolontariuszy.

Najwyższa Izba Kontroli⁶ negatywnie ocenia fakt, iż do dnia 24 października 2023 r. placówka ta funkcjonowała jako przytulisko, a ZUM nie podjął działań zmierzających by doprowadzić jej funkcjonowanie do stanu zgodności z prawem. Dopiero od 25 października 2023 r., w związku z objęciem jej nadzorem weterynaryjnym, podmiot ten działał jako schronisko, tj. miejsce, które musi spełniać warunki określone w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. *o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt*⁷. Schronisko to nie spełniało jednak części z wymagań weterynaryjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 stycznia 2022 r. *w sprawie wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt*⁸.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niedochowania norm dotyczących wysokości ogrodzenia i trzech kojców, niezapewnienia w dwóch kojcach (spośród 15) minimalnej powierzchni dla przebywających w nich psów, braku wydzielonego miejsca do wydawania psów ze schroniska, niewyodrębnienia pomieszczenia do przetrzymywania młodych oddzielonych od matek i utrzymywania matek z oseskami. Ponadto, schronisko nie dysponowało pomieszczeniami przeznaczonymi do prac administracyjno-biurowych oraz do celów socjalnych.

W schronisku nie prowadzono wykazu zwierząt w nim przebywających, ani ewidencji wyjść psów na wybieg lub spacer. Wykazy te prowadzone były w Urzędzie Miejskim w Dębicy⁹, ale nie zawierały kompletnych danych. W ewidencji wyjść psów na wybieg lub spacer brak było informacji o numerach ewidencyjnych psów i nie ujmowano w niej wyjść psów na wybieg, w związku z czym kontrola *ex post* dotycząca częstotliwości wyprowadzeń była niemożliwa. Poza godzinami sprawowania fizycznej opieki w schronisku nie wprowadzono środków organizacyjnych lub technicznych mających na celu zapewnienie zwierzętom całodobowej opieki.

W ocenie NIK przyczyną części stwierdzonych nieprawidłowości był brak koordynacji zadań i odpowiedniego przepływu informacji pomiędzy ZUM a Miastem Dębica, formalnie prowadzącym schronisko.

NIK zauważa, że pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, zwierzętom zapewniono dobrostan, rozumiany jako utrzymywanie zwierząt w odpowiednich warunkach, odpowiednio żywionych, zdrowych, których zachowanie wyraża optymalne stany emocjonalne¹⁰, w szczególności pod względem czystości, możliwości poruszania się, dostępu do światła dziennego, świeżej wody i karmy (suchej lub mokrej), ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi oraz urazami.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej NIK.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 1075 ze zm.

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 175, ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.

⁹ Dalej UM w Dębicy.

¹⁰ Co potwierdziły przeprowadzone w trakcie kontroli oględziny i opinie lekarza weterynarii oraz przedstawiciela organizacji społecznej działającej na rzecz zwierząt.

ZUM prawidłowo wykonywał procedury związane z wylapywaniem bezdomnych zwierząt, ich transportem, i stosował środki służące przedmiotowym zadaniom.

NIK pozytywnie ocenia, że przyjęte rozwiązania dotyczące znajdowania psom nowych właścicieli były skuteczne.

Przeprowadzana adopcja psów odbywała się jednak bez uprzedniego wykonania u nich zabiegów kastracji, bądź sterylizacji (osiem psów). Sześć psów z 24 objętych badaniem zostało oznakowanych z przekroczeniem terminu, a dane o oznakowaniu psów nie były wprowadzane do bazy danych zwierząt towarzyszących.

ZUM prawidłowo i rzetelnie rozliczał zadania z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami zgodnie z postanowieniami corocznie zawieranych umów z Miastem Dębica, gdzie enumeratywnie sprecyzowano jego obowiązki i kompetencje.

Podkreślenia wymaga fakt, że jeszcze w toku kontroli ZUM podjął lub zadeklarował działania zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

W czasie kontroli zostały usunięte nieprawidłowości dotyczące spełnienia norm ogrodzenia i kojców, zapewnienia miejsca do wydawania psów ze schroniska, wyodrębnienia pomieszczenia do przetrzymywania młodych oddzielonych od matek i osesków, pomieszczeń przeznaczonych do prac administracyjno-biurowych i celów socjalnych, wprowadzenia danych psów przebywających w schronisku do bazy danych psów towarzyszących.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Opieka nad bezdomnymi zwierzętami oraz warunki jej realizacji

Opis stanu faktycznego

1.1. Przytulisko dla bezdomnych psów w Dębicy w latach 2019-2023 (do dnia 24 października 2023 r.) funkcjonowało jako miejsce przeznaczone do opieki nad zwierzętami domowymi, nieposiadające prawnie kwalifikowanych cech schroniska, określonych w art. 4 pkt 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o ochronie zwierząt*¹² - szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 1. Dopiero po przeprowadzonej kontroli przez Powiatowego Lekarza Weterynarii i na skutek złożonego przez Burmistrza wniosku, w dniu 25 października 2023 r. Miasto Dębica uzyskało weterynaryjny numer identyfikacyjny 18033404 dla prowadzonego do tego dnia przytuliska dla zwierząt.

W Programach opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica¹³ na lata 2019-2023 określono zakres opieki nad bezdomnymi zwierzętami wskazując, że umieszczenie i utrzymanie bezdomnych zwierząt w „(tymczasowym) przytulisku dla bezdomnych zwierząt” w Dębicy przy (ul.

¹¹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Dz.U. z 2023 r. poz. 1580 ze zm., dalej ustawa *o ochronie zwierząt*.

¹³ Uchwała Rady Miejskiej w Dębicy:

- Nr VII/42/2019 w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica w 2019 roku” (Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2019 r. poz. 1778),
- Nr XXI/180/2020 w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica w 2020 roku” (Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2020 r. poz. 1506),
- Nr XLI/301/2021 w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica w 2021 roku” (Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2021 r. poz. 1492),
- Nr LVII/426/2022 z 30.03.2022 r. w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica w 2021 roku” (Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2022 r. poz. 1732),
- Nr LXXV/553/2023 w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica w 2023 roku” (Dz. Urz. Woj. Podkarp. z 2023 r. poz. 1791).

Ratuszowej) Wielopolskiej 207, a prowadzonym przez Zakład Usług Miejskich Sp. z o. o., obejmuje:

- 1) zapewnienie niezbędnej opieki weterynaryjnej, podstawowych, niezbędnych warunków socjalno-bytowych przetrzymywanym zwierzętom w przytulisku;
 - 2) wykonywanie zabiegów sterylizacji lub kastracji bezdomnych zwierząt oraz elektroniczne oznakowanie - każdy pies otrzyma chip, którego numer wraz z danymi właściciela zostanie wpisany do Miejskiej Bazy Danych,
 - 3) poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt oraz przekazywanie tych zwierząt do adopcji osobom zdolnym zapewnić właściwą opiekę i należyte warunki utrzymania,
 - a) szczeniaki w wieku do 6 miesięcy po przebadaniu przez lekarza weterynarii i wydaniu oceny, że pies jest zdrowy będą od razu oddawane do adopcji,
 - b) szczeniaki powyżej 6 miesiąca życia, jak i pozostałe psy, które trafiły do Przytuliska, będą przekazywane do adopcji nowym właścicielom po upływie 14 dni kalendarzowych od momentu przybycia do przytuliska,
 - 4) usypianie ślepych miotów zwierząt bezdomnych, dla których brak jest możliwości zapewnienia właścicieli, przeprowadzone będzie wyłącznie przez lekarza weterynarii.
- Zgodnie z tymi Programami ZUM powierzono również wyłapywanie bezdomnych zwierząt z terenu gminy. Jednostce tej nie powierzono opieki nad bezdomnymi kotami.

Na podstawie rokrocznie zawieranych umów Miasto Dębica powierzało ZUM utrzymanie przytuliska / schroniska. Do 2023 r. zakres tych umów obejmował przetrzymywanie i karmienie psów, utrzymanie higieny przytuliska, współpracę z lekarzem weterynarii oraz z wolontariuszami, z którymi w Urzędzie Miejskim w Dębicy¹⁴ zawarto porozumienia. Umowa zawarta pomiędzy Miastem Dębica, a ZUM na 2024 rok dotyczyła utrzymania schroniska dla bezdomnych psów w Dębicy. Jej zakres, oprócz wskazanego w latach poprzednich, był poszerzony o dokonywanie zwrotu psów umieszczonych w schronisku, umożliwienie wstępu do schroniska odwiedzającym oraz objęcie psów właściwą i kompleksową opieką. Dodatkowo, Miasto Dębica corocznie zawierało z ZUM umowy na odławianie psów z terenu Miasta Dębica.

Za realizację wskazanych w umowach zadań ZUM co miesiąc wystawiał UM w Dębicy faktury VAT.

(akta kontroli: Tom I str.27-30, 73-168)

Zakres terytorialny obu rodzajów umów dotyczył wyłącznie terenu Miasta Dębica, ZUM nie świadczył usług z zakresu opieki nad zwierzętami bezdomnymi lub ich wyłapywania na rzecz innych jst.

Spółka jako gminna jednostka organizacyjna ze 100% udziałem Miasta Dębica, prowadząca na obszarze własnej gminy działalność z zakresu ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*¹⁵ nie miała obowiązku uzyskania zezwoleń, ale musiała spełniać warunki wymagane przy udzielaniu takich zezwoleń (art. 7 pkt 5 ww. ustawy). Dla przytuliska / schroniska nie ustalono maksymalnej liczby psów. Na podstawie przedstawionych danych ustalono, że liczba psów objętych opieką w schronisku okresie objętym kontrolą wykazywała tendencję malejącą - w latach 2019-2024 (do

¹⁴Dalej UM Dębica.

¹⁵ Dz.U. z 2023 r. poz. 1469, dalej *ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*

dnia 11 lutego 2024 r.) przebywało tam odpowiednio: 144, 120, 106, 96, 91, 23 psów. Natomiast według stanu na koniec roku, odpowiednio: 13, 22, 7, 17, 14.

(akta kontroli: Tom I str. 169-172, 173)

1.2 Z uwagi na to, że do 24 października 2023 r. miejsce, w którym sprawowana była opieka nad bezdomnymi psami funkcjonowało jako przytulisko, ZUM prowadził ewidencję w formie odrębnej kartoteki dla każdego psa (nie prowadził wykazu zwierząt przebywających w schronisku, o którym mowa w rozporządzeniu w sprawie wymagań weterynaryjnych z 2022 r.). Dane zawarte w kartotekach dotyczyły historii psa od momentu umieszczenia w przytulisku, aż do jego opuszczenia i zawierały: datę umieszczenia w przytulisku, datę kwarantanny, nr identyfikacyjny (czip), określenie płci, rasy, maści, wieku, miejsca ujęcia psa i osobę (podmiot) zgłaszający. Rejestrowano dane dotyczące ubycia zwierzęcia, a w przypadku adopcji również dane nowego właściciela. Ponadto, wskazywano wynik obserwacji (kwarantanny) psa oraz opis zabiegów i badań przeprowadzonych przez lekarza weterynarii (szczepienia, zabieg regulujący płodność, zabiegi diagnostyczne, w tym dotyczące profilaktyki przeciw pasożytniczej). W sytuacji padnięcia zwierzęcia wskazywano datę oraz podmiot je odbierający.

Od dnia, w którym miejsce przetrzymywania zwierząt uzyskało status schroniska, pracownik UM w Dębicy prowadził w formie elektronicznej wykaz przetrzymywanych tam psów, co naruszało § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt¹⁶. Wykaz ten nie zawierał informacji wymaganych § 6 ust. 3 pkt 1 lit g, pkt 2, 6 i 7 rozporządzenia ws. wymagań weterynaryjnych. Stanowiło to nieprawidłowość i zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości, pkt 2*.

W związku z objęciem schroniska systemowym nadzorem weterynaryjnym (jako schronisko prowadzone przez Miasto Dębica), w okresie od 23 listopada 2023 r. do 5 grudnia 2023 r. było ono kontrolowane przez Powiatowego Lekarza Weterynarii¹⁷ w Dębicy, w wyniku której stwierdzono:

- brak ogrodzenia o wysokości co najmniej 170 cm trwale związanego z gruntem,
- brak pomieszczenia do zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę zakaźną i utrzymywania młodych oddzielonych od matki i samic z oseskami,
- brak mat dezynfekcyjnych,
- brak umieszczania informacji o oznakowaniu zwierząt transponderem w bazie danych.

Protokół kontroli PLW został przekazany Burmistrzowi Miasta w Dębicy. W odpowiedzi na stwierdzone przez PLW nieprawidłowości UM w Dębicy poinformował, że dostosowanie ogrodzenia schroniska do wymaganej prawem wysokości zostanie zrealizowane do 30 kwietnia 2024 r., natomiast w zakresie pomieszczeń do utrzymania zwierząt chorych, młodych i osesków z matkami został zakupiony ogrzewany kontener. Ponadto, zakupiono i umieszczono maty dezynfekcyjne przed izolatkami, a proces wprowadzania informacji o psach przebywających w schronisku do bazy danych zostanie zakończony do końca stycznia 2024 r. po zabezpieczeniu środków finansowych na ten cel. Powyższe zalecenia zostały wykonane w trakcie kontroli NIK.

Jak wyjaśnił Prezes ZUM, nie wpłynęła do niego informacja o przeprowadzonej przez PWL kontroli w schronisku oraz o jej wynikach, w związku z czym nie posiadał informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach. Pracownik UM w Dębicy zlecił ZUM

¹⁶ Dz.U. 2022 poz. 175 dalej: *rozporządzenie ws. wymagań weterynaryjnych*.

¹⁷ Dalej PLW.

dostosowanie wysokości kojców dla psów do 170 cm oraz zakup mat dezynfekcyjnych. ZUM wykorzystując własne zasoby osobowo-materiałowe wykonał prace związane z podniesieniem wysokości kojców do 170 cm oraz zakupił maty dezynfekcyjne i dedykowany do nich środek dezynfekcyjny.

(akta kontroli: Tom I str. 62-72, 174-185, 190-276, 284-286)

1.3. ZUM nie posiadał zezwolenia na prowadzenie schroniska dla zwierząt, ani z zakresu ochrony przed bezdomnymi zwierzętami. Ustalono, że jedynym współnikiem i właścicielem ZUM jest Gmina Miasta Dębica, jako gminna jednostka organizacyjna prowadząca na obszarze własnej gminy działalność z ww. zakresu na zasadach określonych w ustawie *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* nie miała obowiązku uzyskania zezwoleń, ale musiała spełniać warunki wymagane przy udzielaniu takich zezwoleń. Wymagań tych jednak nie ustalono – Rada Miejska w Dębicy nie wydała uchwały w sprawie wymagań jakie winien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie przedmiotowej działalności, a Burmistrz nie przedstawił Radzie Miejskiej projektu tej uchwały.

(akta kontroli: Tom I str. 11-17, 27, 280-281)

1.4. W okresie objętym kontrolą ZUM nie podejmował inwestycji związanych z budową, przebudową przytuliska/schroniska. Jak wyjaśnił Burmistrz Miasta Dębica *środki trwałe (kojce, ogrodzenia) schroniska (przytuliska) należą do UM w Dębicy, natomiast grunt, na którym zlokalizowane jest schronisko był dzierżawiony.*

(akta kontroli: Tom I str. 27-28)

1.5 W wyniku przeprowadzonych oględzin schroniska z udziałem specjalistów, tj. lekarza weterynarii oraz przedstawicielki organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt ustalono, że:

- na terenie schroniska drogi komunikacyjne były utwardzone,
- teren kwatery, w których znajdowały się kojce dla zwierząt zdrowych był zabezpieczony ogrodzeniem o wysokości 170 cm trwale przytwierdzonym do gruntu. Miejsce lokalizacji kojców dla zwierząt w izolacji lub kwarantannie było ogrodzone siatką metalową o wysokości 1,5 m, nieprzytwierdzoną do podłoża, co stanowiło nieprawidłowość i zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 3,
- trzy kojce nie spełniały wymogów w zakresie wysokości (dach spadzisty, wysokości przeciwległych ścian to 180 cm i 150 cm), co stanowiło nieprawidłowość i zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 4,
- wyodrębniono kojce do umieszczania w nich na okres kwarantanny psów przyjętych do schroniska, izolowania zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę zakaźną,
- przygotowano kojce do umieszczania w nich zwierząt zdrowych, w tym osobne pomieszczenie dla niekastrowanych samców i samic, separacji zwierząt agresywnych,
- brak było pomieszczenia do utrzymywania samic z oseskami i młodych oddzielonych od matek, co stanowiło nieprawidłowość i zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 5,
- nie wyodrębniono pomieszczenia przeznaczonego do prac administracyjno-biurowych oraz do celów socjalnych, co stanowiło nieprawidłowość i zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 6,
- nie wydzielono pomieszczenia z miejscem do wydawania psów ze schroniska, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 7,
- na terenie schroniska znajdowało się pomieszczenie (metalowy kontener), w którym przechowywano produkty lecznicze i wyroby medyczne, karmę, środki dezynfekcyjne oraz urządzenie chłodnicze do czasowego przetrzymywania padłych zwierząt,
- zapewniono odrębny pojemnik na odchody zwierząt.

W trakcie kontroli zostały wykonane prace dostosowujące wysokość kojców oraz ogrodzenia do 170 cm oraz przytwierdzające ogrodzenie do podłoża, umieszczono kontener z pomieszczeniami dla samic z oseskami i młodych oddzielonych od matek, zorganizowano pomieszczenia do prac administracyjno-biurowych i socjalnych oraz miejsce do wydawania psów ze schroniska.

(akta kontroli: Tom I str. 287-335, Tom II str. 254-263)

1.6 Pomieszczenia, w których przebywały psy spełniały wymagania weterynaryjne w zakresie temperatury, zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych, utrzymywania czystości oraz odpowiednich warunków bytowania zwierząt, tj. możliwości poruszania się, dostępu do światła dziennego, dostępu do świeżej wody i karmy (suchej lub mokrej), ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi oraz ochrony przed urazami lub uszkodzeniami. W trakcie oględzin schroniska ustalono, że dwa kojce (w jednym kojcu przebywały trzy psy o wadze poniżej 20 kg, w drugim pies o wadze 30 kg) nie spełniały wymagań dotyczących minimalnej powierzchni dla przebywających w nich psów, co stanowiło nieprawidłowość i zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 8.

Żadne ze zwierząt nie posiadało obrażeń, a ich wygląd nie budził wątpliwości, co do stanu zdrowia. Przed kojcem, w którym przebywał pies w okresie kwarantanny, umieszczono matę dezynfekcyjną. Zwierzęta miały do dyspozycji wybieg oraz przedmioty absorbujące ich uwagę.

Na dzień oględzin w schronisku przebywało 14 psów, w tym jeden w okresie kwarantanny. W wyniku przeprowadzonej przy zastosowaniu transpondera identyfikacji wszystkich psów stwierdzono, że w przypadku dwóch z nich nie zdołano odczytać wyniku. Jak wyjaśnił Prezes ZUM, *następnego dnia po kontroli, tj. 7 marca 2024 r., wskazane psy, u których nie zdołano odczytać danych z transpondera, oznaczone nr 33 oraz 52 zostały przewiezione do lecznicy weterynaryjnej SUVET celem ponownego, dokładnego sprawdzenia oznakowania przez lekarza weterynarii. Po badaniu lekarz stwierdził brak transponderów. Na zapytanie ZUM w tej sprawie lekarz weterynarii wyjaśnił, że zwierzęta zostały zaczipowane, jednak z różnych przyczyn oznakowanie mogło się stać nieczytelne.*

Ustalono, że psy ponownie oznakowano, zaś dane odczytane z transponderów, które skonfrontowano z dostępnymi na miejscu kartotekami tych zwierząt były zgodne. Kartoteki prowadzone przez ZUM posiadały informacje o cechach zwierząt, w tym określenie gatunku, płci, wagi, dane o przeprowadzonych zabiegach kastracji/sterylizacji oraz o ich szczepieniach, ewentualnym leczeniu i zabiegach zwalczających pasożyty wewnętrzne i zewnętrzne. Ponadto, wskazane dokumenty posiadały oznaczenie terminu, w jakim każde ze zwierząt przebywało na 14-dniowej kwarantannie.

(akta kontroli: Tom I str. 287-305, 382-383, 386-393)

1.7. W schronisku opracowano procedurę karmienia psów określającą schemat karmienia, rodzaj karmy, porę i częstotliwość, dawkę, czy temperaturę pokarmu. Zawarto również informację o sezonowości karmienia (zimą i latem) oraz wytyczne dotyczące przygotowania pożywienia, miejsca karmienia oraz jego sposobu.

W wyniku oględzin potwierdzono, że psy są karmione przynajmniej raz dziennie, każde zwierzę posiada swoją miskę z dostępem do świeżej wody, miskę z karmą (suchą lub mokrą), ilość pożywienia jest wystarczająca, a podawana karma oznaczona jest jako uniwersalna dla wszystkich ras psów. Ilość karmy przechowywanej w schronisku była odpowiednia do zaspokojenia potrzeb żywieniowych psów przebywających w schronisku, co najmniej przez 7 dni.

(akta kontroli: Tom I str. 340-342)

1.8. W przytulisku/schronisku wprowadzono procedurę wypuszczania psów na wybieg i wyprowadzania na spacer. Do dnia 25 października 2023 r. podmiot funkcjonował jako przytulisko i nie zorganizowano ewidencji wyjść psów na spacer. Jak wyjaśnił Prezes ZUM, *w przytulisku zapewniono każdemu psu codzienne wyjście na wybieg, a na spacer nie rzadziej, niż dwa razy w tygodniu, z zastosowaniem regulacji wskazanych w procedurze.* Od dnia rozpoczęcia działalności jako schronisko zaprowadzono ewidencję wyprowadzeń psów na wybiegi lub spacer, jednak ewidencja ta nie była prowadzona w schronisku, lecz w UM w Dębicy. Na podstawie analizy zapisów w ewidencji ustalono, że w 83 przypadkach nie zapewniono psom wyjścia na wybieg/spacer przynajmniej dwa razy w tygodniu. W pozostałych 171 przypadkach psy miały zapewniony spacer lub wybieg przynajmniej dwa razy w tygodniu, a w 37 przypadkach wyjścia te odbyły się trzy razy w tygodniu. Z wyjaśnień Prezesa ZUM wynikało, że: *psy korzystają z wybiegu przynajmniej raz dziennie, w czasie sprzątania kojców, natomiast w rejestrze wyjść ewidencjonowano jedynie wyjścia psów na spacer i nie były ujmowane wyjścia psów na wybieg.* Stwierdzono, że w ww. ewidencji brak jest informacji o numerach ewidencyjnych psów.

Powyższe stanowiło nieprawidłowości i zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 9.

(akta kontroli: Tom I str. 325-333, 344-347, 349-351)

1.9. Zwierzętom przebywającym w schronisku zapewniono opiekę sprawowaną przez technika weterynarii w wymiarze nie mniej, niż osiem godzin dziennie. W weekendy i święta zwierzętami opiekowali się oddelegowani pracownicy ZUM, którzy sprząтали kojce i karmili zwierzęta.

W sumie sześciu pracowników ZUM zajmowało się psami w schronisku, w tym osoba z wymaganym wykształceniem oraz wolontariusz, z którym stosowne porozumienie zawarł Burmistrz Miasta w Dębicy. Osoba zatrudniona jako opiekun psów zajmowała się zwierzętami w wymiarze przynajmniej 8 godzin dziennie. Nie było możliwości ustalenia wymiaru czasu, w jakim pozostałe osoby zajmowały się psami przebywającymi w schronisku.

W wyniku przeliczenia średniego dziennego czasu pracy jednego, stałego pracownika Schroniska, na liczbę kоек (która w badanym okresie była stała i wynosiła 15 szt.) oraz na liczbę psów, stwierdzono, że:

- na koniec 2019 r., średni czas pracy przeznaczony na jeden kojec wynosił 32 min., na jednego psa 37 min,
- na koniec 2023 r., średni czas pracy przeznaczony na jeden kojec wynosił 32 min., natomiast na jednego psa wynosił 28 min.

Poza godzinami sprawowania opieki, w schronisku nie wprowadzono środków organizacyjnych lub technicznych mających na celu zapewnienie zwierzętom całodobowej opieki, co stanowiło nieprawidłowość i opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, pkt 10.

W okresie objętym kontrolą nie zmieniły się warunki sprawowania opieki nad psami. Wprowadzone rozwiązania techniczne (osobny teren z kоекami dla psów w okresie zachorowania i kwarantanny) oraz procedura wyprowadzania psów na wybieg lub spacer i przeprowadzania dezynfekcji uniemożliwiały rozwleczenie chorób na zwierzęta zdrowe.

(akta kontroli: Tom I str. 338-339, 352-378, 380)

1.10. Na podstawie analizy danych dotyczących zapewnienia 14 psom opieki weterynaryjnej ustalono, że były one poddane kontroli stanu zdrowia, pierwszy raz w ciągu do 2 tygodni od przyjęcia do schroniska (w okresie kwarantanny). Przy okazji szczepień przeciwko wściekliznie wykonywano co roku kontrole stanu zdrowia psów. Wszystkie psy, po przyjęciu do przytuliska były poddane 15-dniowej kwarantannie.

Każdy z psów był co roku zaszczepiony przeciwko wściekliznie, a ponadto zwierzęta objęte były szczepieniami dodatkowymi tj. przeciwko parwowirusowi, parainfluenzie, nosowce. Wszystkie psy zostały poddane profilaktyce zwalczania pasożytów.

Śmiertelność psów w latach 2019-2024 wynosiła od 2,83% do 7,29% (2019 r. – 3,47%, 2020 r. – 5%, 2021 r. – 2,83%, 2022 r. – 7,29%, 2023 r. – 6,67%, 2024 r. – 0%). Odnosząc się do wskaźników śmiertelności zwierząt, Prezes ZUM wyjaśnił, że: *wszystkie przypadki zgonu wynikały ze wskazań lekarza weterynarii i znajdowały swoje odzwierciedlenie w naniesionych wpisach w kartach psów. Padłe psy zostały umieszczone w chłodni a następnie przekazane do utylizacji przez uprawniony podmiot, z którym Burmistrz Miasta w Dębicy zawarł stosowną umowę.*

Ustalono, że przedstawiony w toku kontroli przez UM w Dębicy wykaz psów nie zawierał informacji identyfikujących podmiot dokonujący utylizacji zwierząt (szerzej w pkt 1.2). Wpisy wskazujące podmiot, któremu przekazano padłe zwierzęta znajdowały się na kartach padłych psów prowadzonych przez ZUM.

(akta kontroli: Tom II str. 2a-6, 15-60)

1.11. W przytulisku/schronisku korzystano z pomocy wolontariuszy. Przed 2019 r., kiedy przytulisko znajdowało się na nieruchomości stanowiącej własność ZUM, został wprowadzony regulamin wolontariatu. Od 2019 roku UM w Dębicy przejął zadanie współpracy z wolontariuszami, a ZUM, zgodnie z umową zawartą z Miastem Dębica, miał obowiązek umożliwienia przebywania na terenie schroniska wolontariuszy, którzy posiadali umowy/porozumienia zawarte z UM w Dębicy. Jak wyjaśnił Burmistrz Miasta w Dębicy, *współpraca z wolontariuszami dotyczyła wykonywania świadczeń związanych z opieką nad zwierzętami. Porozumienie zawierane było na czas nieokreślony, z możliwością jego rozwiązania poprzez pisemne oświadczenie wolontariusza. Wolontariusze w ramach wykonywania świadczeń upoważnieni byli do wejścia na teren przytuliska/schroniska w dniach od poniedziałku do soboty. Realizowali zadania związane z socjalizacją psów przebywających w schronisku oraz wsparciem zadań związanych z adopcją psów. Nie było ograniczeń w dostępie do schroniska; w okresie pandemii były wprowadzone ograniczenia związane z kontaktami z osobami zainteresowanymi adopcją psów.*

W latach 2019-2024 ZUM nie prowadził wykazu wolontariuszy działających w schronisku. W tym okresie ze schroniskiem/przytuliskiem współpracowało siedem osób, w czasie kontroli aktywny był jeden wolontariusz. Realizacja zadań wolontariuszy odbywała się na podstawie regulaminu wprowadzonego przed 2019 r. przez Prezesa ZUM.

(akta kontroli: Tom II str. 62-67, 226-253)

1.12. Corocznie ZUM podpisywał umowę na wylapywanie bezdomnych psów wyłącznie z terenu Gminy Miasto Dębica. W umowach tych nie były wskazane urządzenia i środki służące do wylapywania i przewozu zwierząt. W ZUM obowiązywała *Procedura mycia i dezynfekcji pojazdu oraz środki do wylapywania zwierząt*. W załączniku do tej procedury był wykaz sprzętu i środków przeznaczonych do wylapywania i transportu zwierząt.

Według wyjaśnień Prezesa ZUM w sytuacji wylapywania rannych lub widocznie chorych zwierząt konsultacja/opieka weterynaryjna była każdorazowo zapewniana, a następnie wylapane psy trafiały do przytuliska/schroniska. Odławianie odbywało się wyłącznie na zgłoszenie uprawnionego pracownika UM w Dębicy i/lub Straży Miejskiej, w czasie nieprzekraczającym 30 minut (wskazany w umowach czas podjęcia czynności wylapywania bezdomnych psów z terenu Miasta Dębica na skutek zgłoszenia UM Dębica lub Straży Miejskiej w terminie 30 minut od zgłoszenia).

W wyniku przeprowadzonego badania ustalono, że wylapywanie bezdomnych psów odbywało się zgodnie z przepisami prawa oraz zawartą umową i właściwą procedurą.

Czas interwencji związanej z ujęciem psa oscylował w przedziale czasowym od 20 minut do 1 godziny, do wylapania psa stosowano urządzenia nie stwarzające zagrożenia dla życia i zdrowia zwierząt ani zadające im cierpienie, zapewniano pomoc weterynaryjną, a następnie umieszczano w przytulisku/schronisku, skąd zwierzęta były odbierane przez właścicieli lub przekazane do adopcji.

1.13 ZUM nie realizował zadań w innym miejscu przetrzymywania zwierząt bezdomnych.

(akta kontroli: Tom I str. 126-168, Tom II str.91-184)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przytulisko dla bezdomnych psów w Dębicy w latach 2019-2023 (do dnia 24 października 2023 r.) funkcjonowało jako miejsce przeznaczone do opieki nad zwierzętami domowymi, nieposiadające prawnie kwalifikowanych cech schroniska, określonych w art. 4 pkt 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt. Spółka nie podejmowała żadnych działań zmierzających do objęcia nadzorem weterynaryjnym prowadzonej działalności. Jak wyjaśnił Prezes Zarządu ZUM, *Zakład Usług Miejskich Sp. z o.o. nie zgłaszał pisemnie zamiaru podjęcia działalności Schroniska do Powiatowego Lekarza Weterynarii. Opieką weterynaryjną objęte są psy umieszczone w przytulisku / schronisku na podstawie umowy, której stronami jest Gmina Miasta Dębica i lekarz weterynarii, który wykonuje czynności weterynaryjne. ZUM nie występował o nadanie weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego w zakresie prowadzenia schroniska.* Dopiero po przeprowadzonej kontroli przez Powiatowego Lekarza Weterynarii i na skutek złożonego przez Burmistrza wniosku w dniu 25 października 2023 r., Miasto Dębica uzyskało weterynaryjny numer identyfikacyjny 18033404 dla prowadzonego do tego dnia przytuliska dla zwierząt.

(akta kontroli: Tom I str. 277-281)

2. W schronisku nie był prowadzony wykaz zwierząt tam przebywających. Był on prowadzony przez pracownika w UM w Dębicy, tj. odrębnej jednostki organizacyjnej gminy od ZUM. Tym samym naruszono § 6 ust. 1 *rozporządzenia ws. wymagań weterynaryjnych*, zgodnie z którym wykaz zwierząt prowadzi się w schronisku. Przekazany w toku kontroli wykaz zwierząt nie zawierał wymaganych danych, stosownie do przepisu § 6 ust. 3 pkt 1 lit g, pkt 2, 6 i 7 *rozporządzenia ws. wymagań weterynaryjnych*. W wykazie nie było informacji dotyczących: kondycji zwierzęcia w dniu przyjęcia do schroniska, fotografii psa, wskazania danych osoby (podmiotu) przekazującego zwierzę do schroniska, określenia osoby (pomiotu), któremu przekazano psa oraz wskazania podmiotu, któremu przekazano zwłoki padłego zwierzęcia.

Jak wyjaśnił Prezes ZUM, wykaz zwierząt prowadził UM w Dębicy. Przedstawiciel urzędu wskazał, że *wskazany stan wynikał z przeoczenia*.

NIK zauważyła, że z § 6 ust. 1 *rozporządzenia ws. wymagań weterynaryjnych* wyraźnie wynika, że wykaz zwierząt prowadzi się w schronisku. Ponadto, ze względów praktycznych wykaz ten, w którym ujmowany jest szereg informacji dotyczących zwierząt przebywających w schronisku, powinien być prowadzony w miejscu ich pobytu.

(akta kontroli: Tom I str. 174-186)

3. Teren, na którym zostało zlokalizowane schronisko, w miejscu gdzie znajdowały się kojce dla zwierząt w izolacji lub kwarantannie, był ogrodzony siatką metalową o wysokości 1,5 m nieprzytwierdzoną do podłoża, co było niezgodne z § 2 pkt 2 *rozporządzenia ws. wymagań weterynaryjnych*. Jak wyjaśnił Prezes ZUM,

wysokość ogrodzenia i jego przytwierdzenie do podłoża zostanie dostosowane do obowiązujących przepisów w najbliższym czasie.

Wskazana nieprawidłowość została usunięta w trakcie trwania kontroli.

(akta kontroli: str. Tom I str. 287-290, 382-383, Tom II str. 254-363)

4. Trzy kojce nie spełniały wymagań w zakresie minimalnej wysokości pomieszczenia dla psów, ponieważ częściowo miały wysokość poniżej 1,7 m (dach spadzisty, wysokości przeciwległych ścian to 180 cm i 150 cm), co naruszało przepis ust. 1 pkt 8 załącznika do rozporządzenia ws. wymagań weterynaryjnych. Jak wyjaśnił Prezes ZUM, w najbliższym czasie wysokość wszystkich ścian kójców zostanie podniesiona do wysokości 180 cm.

W trakcie trwania kontroli nieprawidłowość została usunięta.

(akta kontroli: str. Tom I str. 287-290, 382-383, Tom II str. 254-363)

5. W schronisku nie wyodrębniono pomieszczenia do utrzymywania młodych oddzielonych od matek i utrzymywania samic z oseskami, co stanowiło naruszenie przepisu §3 ust.1 pkt 1 lit. f i g rozporządzenia ws. wymagań weterynaryjnych. W pomieszczeniach tych należy zapewnić temperaturę nie niższą, niż 16°C.

Prezes ZUM wyjaśnił, że *Urząd Miasta w Dębicy zakupił ogrzewany kontener z przeznaczeniem do utrzymywania w nim samic z oseskami i młodych oddzielonych od matek, gdzie będzie można zapewnić im właściwe warunki termalne. Na prośbę pracownika urzędu miasta kontener został czasowo umieszczony na terenie ZUM, skąd w trakcie czynności kontrolnych został przemieszczony i ulokowany na terenie schroniska.*

W trakcie trwania kontroli nieprawidłowość została usunięta – kontener został przeniesiony z terenu ZUM (Dębica, ul. Ratuszowa 12) na teren schroniska.

(akta kontroli: str. Tom I str. 287-290, 382-383, Tom II str. 254-363)

6. W Schronisku nie wyodrębniono pomieszczeń przeznaczonych do prac administracyjno-biurowych oraz do celów socjalnych, co uchybiło §3 ust. 1 pkt 1 lit. h i lit. j rozporządzenia ws. wymagań weterynaryjnych. Jak wyjaśnił Prezes ZUM *planowany jest zakup pomieszczenia administracyjno-biurowego i socjalnego przez UM w Dębicy.*

W trakcie czynności kontrolnych nieprawidłowość usunięto.

(akta kontroli: str. Tom I str. 287-290, 382-383, Tom II str. 254-363)

7. Na terenie schroniska nie wydzielono miejsca przeznaczonego do wydawania psów ze schroniska, co było niezgodne z § 3 ust. 1 pkt 2 lit. d rozporządzenia ws. wymagań weterynaryjnych. Jak wyjaśnił Prezes ZUM *planowane jest, na zlecenie UM w Dębicy, wydzielenie miejsca do wydawania psów ze schroniska.*

W trakcie trwania kontroli usunięto nieprawidłowość.

(akta kontroli: str. Tom I str. 287-290, 382-383, Tom II str. 254-363)

8. W dwóch przypadkach nie spełniono wymagań dotyczących zapewnienia minimalnej powierzchni dla przebywających psów, tj.:

a) w kojcu o powierzchni 6 m² (w tym powierzchnia zajęta przez budę) przebywał pies o wadze 30 kg,

b) w kojcu o powierzchni 6 m² przebywały trzy psy o wadze poniżej 20 kg,

Stanowiło to naruszenie ust. 1 pkt 8 załącznika do rozporządzenia ws. wymagań weterynaryjnych. Zgodnie z ww. przepisem ww. psom należało zapewnić minimalną powierzchnię a) 6 m², b) 8 m², z wyjątkiem powierzchni zajętej przez legowisko lub budę.

Jak wyjaśnił Prezes ZUM, w kojcu psa o wadze 30 kg umieszczono służbę umożliwiającą zwierzęciu dostęp do sąsiedniego kojca, a tym samym zapewniono psu właściwą normę powierzchniową. Podobne rozwiązanie zostało przyjęte w stosunku do kojca z trzema psami. Przetrzymanie trzech psów w jednym kojcu wynikało z troski o ich dobrostan, gdyż podejmowane wcześniej próby rozłączenia psów wywarły zły wpływ na ich zachowanie.

W trakcie trwania kontroli nieprawidłowość została usunięta.

(akta kontroli: Tom I str. 287-290, 382-383)

9. W Schronisku nie prowadzono ewidencji wyprowadzeń psów na wybiegi lub spacer, czym naruszono § 7 ust. 5 *rozporządzenia ws. wymagań weterynaryjnych*, który stanowi, że w schronisku prowadzi się ww. ewidencję. Taką ewidencję prowadzono w UM Dębica. Na jej podstawie (do kontroli NIK przedłożono *rejestr wyjść zwierząt na wybieg/spacer*) ustalono, że nie była ona kompletna – nie ujmowano w niej wyjść psów na wybieg, a jedynie spacer, a ponadto nie zawierała ona informacji o numerach ewidencyjnych psów, co stanowi o naruszeniu § 7 ust. 6 ww. *rozporządzenia*.

Jak wynikało z wyjaśnień Prezesa ZUM, ewidencję prowadzi pracownik Urzędu Miejskiego w Dębicy, któremu niezwłocznie przekazano informację o konieczności uaktualnienia ewidencji o numery ewidencyjne psów.

Zarówno Prezes ZUM, jak i Burmistrz Miasta w Dębicy wyjaśnili, że: psy miały możliwość codziennego wyjścia na wybieg (w czasie sprzątania kojców), jednak te informacje nie były odnotowywane w rejestrze wyjść zwierząt na wybieg/spacer. We wskazanym rejestrze ujmowano jedynie wyjścia psów na spacer.

NIK zauważył (podobnie jak w przypadku nieprawidłowości nr 2), że z powołanego powyżej przepisu wynika wyraźny obowiązek dotyczący prowadzenia przedmiotowej ewidencji w schronisku dla zwierząt, tj. miejscu przeznaczonym do opieki nad zwierzętami domowymi spełniającym warunki określone w ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

(akta kontroli: Tom I str. 325-333, 347, 349, 351)

10. Poza godzinami sprawowania fizycznej opieki w godzinach pracy schroniska, w schronisku nie wprowadzono środków organizacyjnych lub technicznych mających na celu zapewnienie zwierzętom całodobowej opieki, co było niezgodne z § 3 ust. 1 pkt 1 *rozporządzenia ws. wymagań weterynaryjnych*. Stosownie do tego przepisu zwierzętom przebywającym w schronisku zapewnia się całodobową opiekę w godzinach pracy schroniska, nie mniej niż przez 8 godzin, sprawowaną przez osobę przeszkoloną w zakresie postępowania ze zwierzętami oraz przepisów o ochronie zwierząt, a poza tymi godzinami zapewnianą przez przyjęte w tym schronisku środki organizacyjne lub techniczne.

Jak wyjaśnił Prezes ZUM, teren schroniska nie jest objęty monitoringiem wizyjnym, jednak osoba zajmująca się psami mieszka niedaleko schroniska i w razie potrzeby może doglądać zwierzęta. ZUM planuje zgłosić prowadzącemu schronisko konieczność zainstalowania monitoringu. Burmistrz Miasta Dębica w złożonych wyjaśnieniach potwierdził fakt zgłoszenia przez ZUM zapotrzebowania na objęcie obiektu schroniska całodobowym monitoringiem wizyjnym. Jak wyjaśnił, w bieżącym roku, w ramach możliwości finansowych, zaplanowane zostanie objęcie schroniska całodobowym monitoringiem.

(akta kontroli: Tom I str. 287-290, 338-339)

11. W umowach na przeprowadzenie wylapywania zwierząt bezdomnych zawartych pomiędzy Miastem Dębica, a ZUM nie zawarto postanowień dotyczących:

1) wskazania urządzeń i środków, przy których pomocy zwierzęta będą wylapywane¹⁸,

2) określenia środków do przewozu zwierząt¹⁹,

3) zapewnienia, w razie potrzeby, pomocy lekarsko-weterynaryjnej – w umowach odwoływano się do transportu zwierząt do weterynarza, a nie uregulowano kwestii udzielenia pomocy lekarsko-weterynaryjnej w razie potrzeby, na miejscu.

Tym samym umowy w sprawie przeprowadzenia wylapywania zwierząt bezdomnych, nie zawierały wszystkich elementów określonych w § 5 ust. 2 pkt. 1-3 rozporządzenia w sprawie zasad i warunków wylapywania bezdomnych zwierząt.

Z wyjaśnień Prezesa ZUM wynika, że w ZUM wprowadzono procedurę wylapywania i transportu zwierząt. Pracownicy wykorzystują do wylapania specjalistyczny sprzęt (chwytki, siatki, klatki, transportery) oraz pojazd przystosowany do bezpiecznego transportu psów.

Burmistrz Miasta Dębica wyjaśnił, że w sprawie wylapywania bezdomnych kotów, psów oraz innych zwierząt Wykonawca świadczący ww. usługę oświadczał, że wylapywanie odbywało się będzie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W zakresie urządzeń i środków w celu realizacji zadania wylapywania zwierząt temat ten był przedmiotem negocjacji między stronami umowy.

(akta kontroli: Tom II str. 69-70, 91)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2019-2023 (do 24 października 2023 r.) psy były wylapywane i umieszczane w miejscu nieobjętym nadzorem weterynaryjnym, a ZUM nie podjął działań zmierzających do doprowadzenia jego funkcjonowanie do stanu zgodności z prawem, co należy ocenić negatywnie. W dniu 25 października 2023 r. placówka otrzymała weterynaryjny numer ewidencyjny i rozpoczęła działalność jako schronisko. Schronisko to, jednak nie w pełni zostało wyposażone w wymagane elementy infrastruktury. Nie wypełniono wymogów dotyczących powierzchni kójców, wysokości kójców i ogrodzenia oraz zapewnienia miejsca do wydawania zwierząt ze schroniska, wyodrębnienia pomieszczenia administracyjno-biurowego, socjalnego oraz dla matek z młodymi i osesków oddzielonych od matek. ZUM nie zapewnił również prawidłowej całodobowej opieki zwierzętom (np. przez przyjęte środki organizacyjne lub techniczne w wypadku braku opieki sprawowanej przez osoby). Ponadto, w schronisku nie prowadzono wykazu zwierząt przebywających w schronisku, ani ewidencji wyprowadzeń psów na wybieg lub spacer, ww. były prowadzone poza schroniskiem i nie zawierały wszystkich wymaganych elementów.

NIK pozytywnie ocenia dobrostan zwierząt, psy były w dobrej kondycji fizycznej i psychicznej, co świadczyło o prawidłowym sposobie sprawowania opieki nad nimi.

2. Zapobieganie bezdomności zwierząt

Opis stanu
faktycznego

2.1. W przytulisku/schronisku bezdomne psy poddawano zabiegom regulującym ich płodność. W 2019 r. kastracji/sterylizacji poddano 28 psów, w 2020 r. – 36, w 2021 r. – 30, w 2022 r. – 25, w 2023 r. – 18, w 2024 r. (do dnia 11 lutego 2024 r.) – 0. W wyniku analizy losów wszystkich psów przebywających w schronisku (od dnia 25.10.2023 r. do 17.04.2024 r., tj. 24 psów) ustalono, że:

¹⁸ Używane przy wylapywaniu zwierząt bezdomnych urządzenia i środki nie mogą stwarzać zagrożenia dla ich życia i zdrowia ani zadawać im cierpienia.

¹⁹ Zasady postępowania w zakresie transportu zwierząt kregowych, w tym warunki dla środków transportu, są określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającym dyrektywę 609/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz.Urz. UE L 3 z 05.01.2005, str. 1), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1/2005”.

- 8 psów zostało oddanych do adopcji przed upływem 8 miesięcy liczonych od dnia ich przyjęcia do schroniska, tj. przed upływem terminu na dokonanie kastracji, bądź sterylizacji, określonego w § 7 ust. 4 *rozporządzenia ws. wymagań weterynaryjnych*, lecz nie wykonano u nich zabiegów, a dodatkowo nie zobowiązano nowego właściciela do wykonania tych zabiegów w zawartej umowie adopcyjnej,
- w pozostałym zakresie zabiegi regulujące płodność psów odbywały się zgodnie z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli: Tom I str. 170-172, Tom II str. 186,188-199, 220)

2.2. Wszystkie psy przebywające w schronisku od 25 października 2023 r. były oznakowane transponderem zgodnym z normą ISO 11784 i umożliwiającym ich identyfikację (ISO11785), tj. posiadały czip. Numer identyfikacyjny umieszczano w książeczce zdrowia psa oraz na indywidualnej karcie ewidencyjnej psa prowadzonej w ZUM. W latach 2019-2024 (do dnia 11 lutego 2024 r.) oznakowano następującą ilość psów, odpowiednio: 46, 52, 30, 31, 24.

Badając prawidłowość poddawania psów procesowi znakowania ustalono, że:

- w przypadku sześciu psów został przekroczony termin, w jakim należało przeprowadzić ich czipowanie,
- w pozostałym zakresie psy podlegały przedmiotowym zabiegom zgodnie z przepisami prawa.

Stwierdzono również, że informacje o ww. oznakowaniu, nie zostały wprowadzone do bazy danych zwierząt towarzyszących. Powyższe nieprawidłowości zostały opisane szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* pkt 2.

(akta kontroli: Tom II str.186,189-211, 214, 216, 220)

2.3. W przytulisku/schronisku odbywała się adopcja bezdomnych psów, w wyniku których w 2019 r. oddano do adopcji 61 psów, w 2020 r. – 62, w 2021 r. – 32, w 2022 r. – 28, w 2023 r. – 21, w 2024 r. (do dnia 11 lutego 2024 r.) – cztery psy. Nie odnotowano przypadku powrotu psa z adopcji.

Wskaźnik adopcji psów²⁰ w latach objętych kontrolą kreował się na poziomie średnio 40,97% (od 27,27% w 2023 r. do 63,27% w 2020 r.). Wskaźnik psów odebranych z przytuliska/schroniska przez dotychczasowych właścicieli lub adoptowanych²¹ wynosił w 2019 r. – 78,47%, w 2020 r. – 88,33%, w 2021 r. – 80,19%, w 2022 r. – 77,08%, w 2023 r. – 73,63%.

Zgodnie z gminnym *Programem opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica w 2023 r.* realizację działań związanych z przeciwdziałaniem bezdomności zwierząt prowadzili przy wzajemnej współpracy UM w Dębicy, ZUM, lekarz weterynarii, osoba fizyczna sprawująca opiekę nad bezdomnymi kotami, przedstawiciele organizacji społecznych oraz Straż Miejska. Zadanie dotyczące poszukiwania dotychczasowych właścicieli nie zostało przypisane żadnemu z podmiotów. Umowa zawarta pomiędzy Burmistrzem Miasta w Dębicy, a ZUM nie obejmowała tego zadania.

Jak wyjaśnił Prezes ZUM *dokładano wszelkich możliwych starań, aby wyłapywane zagubione psy trafiały do swoich dotychczasowych właścicieli. Niezwłocznie po wyłapaniu u każdego psa sprawdzana była obecność transpondera. Jeżeli pies był*

²⁰ Wskaźnik adopcji liczony jako stosunek liczby zwierząt wydanych do adopcji do zwierząt przyjętych do schroniska (tzw. napływu) wyniósł w kolejnych latach objętych kontrolą: w 2019 r. – 46,56.%, w 2020 r. - 63,27%, w 2021 r. – 32,32.%, w 2022 r. – 35,47%, w 2023 r. - 27,27% w 2023 r..

²¹ Wskaźnik liczony jako stosunek liczby zwierząt wydanych do adopcji i odebranych ze schronisk przez swoich dotychczasowych właścicieli do liczby zwierząt przebywających w schroniskach (stan na koniec roku poprzedniego i napływ zwierząt w danym roku).

zaczepowany dokonywano sprawdzenia w dostępnych bazach danych. Jeżeli nie było możliwości odnalezienia właściciela, pies był fotografowany, a jego zdjęcie wraz z opisem psa oraz informacją o miejscu i dacie wyłapania zamieszczane były na stronie internetowej prowadzonej przez Zakład Usług Miejskich Sp. z o.o. w zakładce „Azyl”, aby właściciele psów mogli zidentyfikować swojego psa. Dodatkowo, wolontariusze, z którymi Gmina Miasta Dębica miała podpisaną umowę, również prowadzili stronę w mediach społecznościowych, na której zamieszczane były ogłoszenia o psach przebywających w schronisku.

Wszystkie zwierzęta oddane do adopcji odbyły kwarantannę, zostały zaszczepione i oznakowane. Występowały przypadki, gdy psy oddane do adopcji nie zostały poddane zabiegowi kastracji/sterylizacji (szerzej w pkt. 2.1).

Adopcja była wolna od opłat, a postanowienia umowy adopcyjnej zawierały zobowiązanie nowego właściciela do zapewnienia psu m.in. dobrych warunków i opieki weterynaryjnej.

ZUM przy współpracy z UM w Dębicy i wolontariuszem zadanie związane z procesem wydawania do adopcji bezdomnych psów realizował zgodnie z postanowieniami umowy i przepisami powszechnie obowiązującymi.

Przytulisko/schronisko prowadziło akcje promocyjne na swojej stronie www.debica-zum.pl/azyl/zwierzeta-przebywajace-w-azylu, gdzie publikowane były informacje o psach, których adopcje były aktualnie możliwe. Podobne publikacje umieszczane były w social mediach (Facebook – *Schronisko Dębica Wolontariat*) prowadzonych przez wolontariuszkę.

Przytulisko/schronisko nie prowadziło innych zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami bądź zapobiegania ich bezdomności.

(akta kontroli: Tom II str. 189-198, 212, 221-224, 226-240, 265, Tom III str. 2-14)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku ośmiu psów została przeprowadzona adopcja bez uprzedniego wykonania u nich zabiegów kastracji, bądź sterylizacji, co stanowiło naruszenie art. 11a ust. 2 pkt 4 ustawy o ochronie zwierząt.

W umowach adopcyjnych zawarto zobowiązanie nowych właścicieli adoptowanych zwierząt do przestrzegania następujących przepisów: [...] obowiązkowego wykonania zabiegu sterylizacji / kastracji (jeśli pies nie został poddany operacji w schronisku) – zlecenia na darmową sterylizację / kastrację można odebrać w Urzędzie Miejskim w Dębicy za okazaniem umowy adopcyjnej psa, oraz przewidziano, że w przypadku nieprzestrzegania ww. przez adoptującego, przytulisko / schronisko oświadcza, że jest uprawnione do rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym. Z chwilą rozwiązania niniejszej umowy Adoptujący jest zobowiązany do niezwłocznego wydania zwierzęcia na żądanie przytuliska / schroniska. ZUM nie posiadał informacji o wykonywaniu ww. postanowień umownych.

W Programach opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica na rok 2024 określono zakres opieki nad bezdomnymi zwierzętami wskazując, że umieszczenie i utrzymanie bezdomnych psów w schronisku miejskim w Dębicy, prowadzonym przez Zakład Usług Miejskich Sp. z o. o., obejmuje:

- 1) zapewnienie niezbędnej opieki weterynaryjnej, podstawowych, niezbędnych warunków socjalno – bytowych przetrzymywanym zwierzętom w schronisku;

2) wykonywanie zabiegów sterylizacji lub kastracji bezdomnych zwierząt oraz elektronicznego oznakowania – każdy pies otrzyma chip, którego numer wraz z danymi właściciela zostanie wpisany do ogólnopolskiej bazy danych.

3) poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt oraz przekazywanie tych zwierząt do adopcji osobom zdolnym zapewnić właściwą opiekę i należyte warunki utrzymania²².

Również w umowach wiążących Miasto Dębica i ZUM wskazano, że ZUM jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji psów adoptowanych ze schroniska na podstawie umów adopcyjnych, ewidencja powinna być prowadzona w wersji tabelarycznej i zawierać datę adopcji psa, dane osoby adoptującej psa (imię i nazwisko, adres, nr telefonu) oraz dane psa (numer, płeć, imię psa). ZUM jest obowiązany do informowania Zamawiającego (Miasta Dębica reprezentowanego przez Burmistrza) o dokonanej adopcji bezpośrednio po podpisaniu umowy. Informacja ma dotyczyć wyłącznie adopcji dokonanych przez mieszkańców miasta Dębica.

Prezes ZUM wyjaśnił, że przyczyną tej sytuacji był stosowany podział zadań związanych z realizacją obowiązkowej kastracji lub sterylizacji przez schronisko pomiędzy Spółką, a Gminą oraz brak wiedzy dotyczący warunków ich realizacji - za opiekę weterynaryjną nad psami przebywającymi w przytulisku/schronisku odpowiadał lekarz weterynarii, z którym Urząd Miejski w Dębicy podpisał umowę na świadczenie usług m.in. znakowania psów i poddania ich zabiegom kastracji/sterylizacji. ZUM nie posiadał wglądu w treść tych umów i nie był informowany o wymaganych terminach, w jakich należało wykonać wskazane zabiegi.

Jak wyjaśnił Burmistrz Miasta Dębica, miasto realizowało obowiązek obligatoryjnego poddania psów oddawanych do adopcji zabiegowi kastracji/sterylizacji poprzez przekazanie nowemu właścicielowi zlecenia (po okazaniu przez niego umowy adopcyjnej) na możliwość nieodpłatnego wykonania zabiegu w gabinecie weterynaryjnym, z którym UM zawarł stosowną umowę, jednak urząd nie wdrożył mechanizmów monitorujących faktyczne wykonanie wskazanych zabiegów regulujących płodność u zwierząt oddanych do adopcji.

NIK zauważył, że określenie w umowach z nowymi właścicielami obowiązku wykonania zabiegu sterylizacji / kastracji, nie stanowi wykonania obowiązku określonego w cyt. art. 11a ust. 2 pkt 4 ustawy o ochronie zwierząt.

(akta kontroli: Tom I str. 170-172, Tom II str. 186,188-199, 220, 231-241)

2. ZUM nie zapewnił prawidłowej realizacji obowiązków schroniska w zakresie znakowania przebywających w schronisku zwierząt:

a) sześć psów przebywających w schronisku (spośród 24 objętych kontrolą) zostało oznakowanych czipem z przekroczeniem terminu, o jakim mowa w § 9 ust. 2 rozporządzenia ws. wymagań weterynaryjnych, zgodnie z którym oznakowanie, wykonuje się nie później niż w terminie 7 dni od dnia zakończenia kwarantanny, chyba że lekarz weterynarii zaleci inaczej.

b) dane o oznakowaniu psów (24 psów objętych badaniem) nie były wprowadzane do bazy danych zwierząt towarzyszących (wymóg § 9 ust. 3 ww. rozporządzenia).

W Programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miasta Dębica na rok 2024 określono zakres opieki nad bezdomnymi zwierzętami wskazując, że umieszczenie i utrzymanie bezdomnych

²² Analogicznie określono zakres zadań ZUM w tym zakresie w latach 2019-2023 (gdy funkcjonowało przytulisko) – opis w obszarze 1, pkt 1.1.

psów w schronisku miejskim w Dębicy, prowadzonym przez Zakład Usług Miejskich Sp. z o. o., obejmuje wykonywanie zabiegów sterylizacji lub kastracji bezdomnych zwierząt oraz elektronicznego oznakowania – każdy pies otrzyma chip, którego numer wraz z danymi właściciela zostanie wpisany do ogólnopolskiej bazy danych.

Prezes ZUM wyjaśnił, że przyczyną tej sytuacji było stosowany podział zadań pomiędzy Spółką, a Gminą (nieprzypisanie w zawartej umowie z Gminą obowiązków w zakresie znakowania i wprowadzania informacji o oznakowaniu do ww. bazy przez ZUM). Jak wyjaśnił Prezes ZUM, *umowy zawierane corocznie z Urzędem Miejskim w Dębicy na utrzymanie przytuliska/schroniska nie obejmowały zadania znakowania psów, natomiast za opiekę weterynaryjną nad psami przebywającymi w przytulisku/schronisku odpowiadał lekarz weterynarii, z którym została podpisana umowa na świadczenie usług m.in. znakowania psów [...]. ZUM nie posiadał wglądu w treść tych umów i nie był informowany o wymaganych terminach, w jakich należało wykonać wskazane zabiegi.*

Jak wyjaśnił Burmistrz Miasta Dębica, *w umowach zawartych zarówno z ZUM oraz gabinetem weterynaryjnych nie wskazano terminów, w jakich należało przeprowadzić zabieg m.in. znakowania psów.*

Jak wyjaśnił Burmistrz Miasta Dębica, *od dnia 29 kwietnia 2024 r. została w Urzędzie uruchomiona platforma, na której do końca kwietnia br. zostaną umieszczone dane zwierząt przebywających w schronisku. W trakcie trwania kontroli UM w Dębicy uzyskał dostęp do bazy Safe Animals i dokonał wprowadzenia informacji o zwierzętach przebywających w schronisku.*

(akta kontroli: Tom II str.186,189-211, 216)

OCENA CZĄSTKOWA

Zabiegi regulujące płodność nie były wykonywane u wszystkich zwierząt, gdyż na 24 przebadanych psów stwierdzono osiem przypadków oddania zwierząt do adopcji bez uprzednio wykonanej kastracji lub sterylizacji. ZUM zobowiązywał adoptujących do przeprowadzenia sterylizacji / kastracji zwierząt na koszt gminy, ale nie dysponował wiedzą o realizacji tych postanowień. Tym samym nie została zapewniona realizacja obowiązku określonego w art. 11a ust. 2 pkt 4 *ustawy o ochronie zwierząt*.

W schronisku znakowano wszystkie psy, jednak spośród 24 zwierząt objętych kontrolą sześć zostało poddanych zabiegowi znakowania z uchybieniem wskazanego w przepisach terminu, a informacja o oznakowaniu wszystkich badanych zwierząt nie została wprowadzona do bazy danych zwierząt towarzyszących.

NIK pozytywnie ocenia realizację przez ZUM zadania polegającego na poszukiwaniu nowych właścicieli dla bezdomnych psów.

OBSZAR

3. Finansowanie oraz rozliczenie zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania bezdomności

Opis stanu faktycznego

3.1. Finansowanie funkcjonowania przytuliska / schroniska odbywało się na podstawie corocznie zawieranych z Burmistrzem Miasta Dębica umów na utrzymanie przytuliska/schroniska. W umowach wskazany został zakres zadań wykonywanych przez ZUM oraz odpłatność za ich realizację.

Umowy zawierały wartość odpłatności odpowiadającej dziennemu kosztowi utrzymania jednego psa, tj. w 2019 r. 7,00 zł netto (8,61 zł brutto), w 2020 r. – 9,47 zł brutto, w 2021 r. 7,7 zł netto (9,47 zł brutto), w 2022 r. – 10,95 zł brutto, w 2023 r. – 12,60 zł brutto, w 2024 r. – 15,13 zł brutto.

W latach 2022 - 2024 umowy określały wartość maksymalnego, rocznego wynagrodzenia za realizację umów i tak w 2022 r była to kwota 56 489,33 zł brutto, w 2023 r. – 75 890 zł brutto, w 2024 r. – 70 000 zł brutto.

Dzienny koszt utrzymania jednego psa w przytulisku/schronisku w latach 2019-2023 wyniósł odpowiednio: 15,78 zł, 13,04 zł, 14,04 zł, 13,92 zł, 13,55 zł. przy czym należy zauważyć, że podane wartości odnoszą się do łącznych kosztów poniesionych przez ZUM oraz UM Dębica.

W zakresie kosztów dziennego utrzymania jednego psa ponoszonych wyłącznie przez ZUM w latach 2019-2023 dane te przedstawiały się następująco: w 2019 r. – 8,50 zł, w 2020 r. – 7,83 zł, w 2021 r. – 9,15 zł, w 2022 r. – 9,42 zł, w 2023 r. – 9,69 zł.

W odniesieniu do postanowień umów zawieranych corocznie w latach 2019-2024, w których określano dzienną stawkę za utrzymanie jednego psa (2019 r. – 8,61 zł, 2020 r.- 9,47 zł, 2021 r. – 9,47 zł, 2022 r. – 10,95 zł, 2023 r. – 12,60 zł, 2024 r. – 15,13 zł) ustalono, że koszty utrzymania jednego zwierzęcia odpowiadały realnym potrzebom związanych z zapewnieniem dobrostanu psom przebywającym w przytulisku/schronisku.

ZUM ponosił koszty zakupu karmy dla zwierząt przebywających w schronisku/przytulisku w wysokości 192,62 zł w 2019 r., 2 468,18 zł w 2020 r., 3 277,46 zł w 2021 r., 1 526,09 zł w 2022 r., 3 258,62 zł w 2023 r. W 2024 r. schronisko wykorzystywało karmę zgromadzoną w roku 2023 oraz otrzymaną od darczyńców. Prezes ZUM oświadczył, że w latach 2019-2023 przytulisko otrzymywało karmę od darczyńców, natomiast zakupu karmy dokonywano w przypadku stwierdzenia kończących się zapasów.

Od dnia 1 stycznia 2024 r. w schronisku wprowadzono *Ewidencję dostawy karmy dla psów*, która zawierała informacje dotyczące określenia dostawcy karmy (ZUM, placówka oświatowa, osoba fizyczna, darczyńca anonimowy), datę dostawy, ilość (wagę) dostarczonej karmy z podziałem na suchą i mokrą, wskazanie osoby odbierającej karmę, podpis dostawcy (jeżeli był ustalony) oraz ewentualne uwagi, np. sposób dostawy.

Dzienny koszt wyżywienia jednego psa, uwzględniając koszty ZUM oraz przedstawioną przez ZUM szacowaną wartość otrzymanej od darczyńców karmy, w latach 2019-2023 wynosił średnio 1,67 zł., gdzie w 2019 r. - 1,49 zł, w 2020 r. - 1,54 zł, w 2021 r. - 1,94 zł, w 2022 r. - 1,60 zł, w 2023 r. - 1,78 zł.

(akta kontroli: Tom I str. 73-122, Tom III str. 18-196, 202)

3.2. Umowy zawierane corocznie przez ZUM z UM w Dębicy nie obejmowały swoim zakresem remontów i prac budowlano-modernizacyjnych podejmowanych w przytulisku / schronisku. Wynikało to z faktu, że środki trwale nie stanowiły własności Spółki. W przypadku konieczności dokonania jakiegokolwiek zakupu na rzecz przytuliska / schroniska ZUM, po uzyskaniu zlecenia przez organ gminy, dokonywał zakupu, a następnie refakturował płatność do UM w Dębicy

W badanym okresie łączna wartość nakładów na remonty i modernizację placówki wynosiła:

- w 2019 r. – 35 951,50 zł (przygotowanie gruntu i wykonanie 8 kojców),
- w 2020 r. – 11 906,75 zł (wykonanie 4 kojców i modernizacja starszych kojców) i
- w 2023 r. – 35 629,57 zł (zakup ogrzewanego kontenera).

Wszystkie koszty ponosił prowadzący schronisko, czyli Gmina Dębica (z planu UM Dębica). Wyjątek stanowił zakup, na zlecenie UM w Dębicy, mat dezynfekcyjnych oraz płynu do nich na kwotę 1189,57 zł. w 2023 r., który nie został przez ZUM refakturowany do UM w Dębicy, lecz dokonany w ciężar kosztów Spółki.

Poniesione koszty wynikały z konieczności dostosowania przytuliska do roli schroniska i służyły podniesieniu standardu warunków bytowania przetrzymywanych zwierząt.

(akta kontroli: Tom III str. 18-19, 197-201)

3.3. ZUM rozliczał środki finansowe przeznaczone na realizację zadań wskazanych w zawieranych corocznie umowach z UM w Dębicy, zgodnie z ujętymi w nich regulacjach. Umowa wskazywała, iż rozliczenia następowały w cyklu miesięcznym, na podstawie faktury wystawionej w oparciu o prowadzoną ewidencję, zawierającą ilość przetrzymywanych psów oraz liczbę psów, które ubyły z przytuliska / schroniska w ciągu miesiąca.

Na podstawie analizy dokumentacji księgowej ustalono, że faktury były wystawiane w oparciu o rozliczenia danych zawartych w umowie (ilości przetrzymywanych psów, ilości psów, które ubyły, ewidencji psów adoptowanych), a ich łączna wartość wyniosła:

- w 2019 r. - 40 871,61 zł brutto,
- w 2020 r. – 51 104,6 zł brutto,
- w 2021 r. – 47 932,73 zł brutto,
- w 2022 r. – 56 489,33 zł brutto (wg umowy max. 56 500 zł. brutto),
- w 2023 r. – 75 886,07 zł brutto (wg umowy max. 75 890 zł brutto),
- w 2024 r. (do końca marca 2024 r.) była to kwota 21 210,86 zł brutto przy rocznym limicie 70 000 zł brutto.

Każda wystawiona faktura zawierała załącznik zawierający informacje będące podstawą określenia jej wartości.

Przyjęte rozwiązania formalno-księgowe zapewniały rzetelny i weryfikowalny system dokonywanych rozliczeń finansowych z Urzędem Miasta w Dębicy.

(akta kontroli: Tom I str. 73-122, Tom III str. 17, 71-196,)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK wartość składanych przez ZUM ofert i w konsekwencji zawartych umów odpowiadała wysokości kosztów poniesionych na utrzymanie bezdomnych psów w przytulisku/schronisku w należyłym dobrostanie, a poczynione inwestycje przez ZUM i wynikały z uzasadnionych potrzeb. Spółka prawidłowo i rzetelnie rozliczała się pod względem finansowych z powierzonych jej zadań.

4. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

Najwyższa Izba kontroli wnosi o:

1. Prowadzenie w schronisku wykazu zwierząt w nim przebywających.
2. Ujmowanie w wykazie zwierząt przebywających w schronisku pełnego zakresu danych o zwierzęciu.
3. Rzetelne prowadzenie w schronisku ewidencji wyjść psów na spacer lub wybieg.
4. Wprowadzenie, poza godzinami sprawowania fizycznej opieki w schronisku, środków organizacyjnych lub technicznych dających możliwość sprawowania całodobowej opieki nad zwierzętami przebywającymi w schronisku.
5. Znakowanie psów przebywających w schronisku w wymaganym terminie.

6. Zapewnienie wykonania obowiązku sterylizacji / kastracji zgodnie z przepisami prawa.
7. Podjęcie działań w celu zawarcia w umowie z Miastem Dębica postanowień wynikających z przepisów prawa.

5. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 17 czerwca 2024 r.

Bogusława Sebastianka
Starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/

/-/